

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Σχολική ζωή

Τίτλος:

«Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας;»

Συγγραφή: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εφαρμογή: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας;

Εφαρμογή σεναρίου

Ιωάννης Κονδυλόπουλος

Δημιουργία σεναρίου

Ιωάννης Κονδυλόπουλος

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

4^ο Γυμνάσιο Σπάρτης «Γιάννης Ρίτσος»

Χρονολογία

Από 01-10-2012 έως 12-11-2012.

Διδακτική/θεματική ενότητα

Σχολική ζωή

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

12 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος: αίθουσα διδασκαλίας.

II. Εικονικός χώρος: Wiki, ιστολόγιο τάξης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για τους μαθητές: κατοχή υπολογιστή (επιθυμητή η πρόσβαση στο διαδίκτυο), γνώση της χρήσης προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου και προβολής παρουσιάσεων. Η εξοικείωση με το Wiki έγινε σταδιακά.

Για τη σχολική μονάδα: αίθουσες με διαδραστικά συστήματα διδασκαλίας και πρόσβαση στο διαδίκτυο (ενσύρματα και ασύρματα), διαθέσιμο εργαστήριο πληροφορικής σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαδραστικά συστήματα.

Για τον εκπαιδευτικό: γνώσεις Τ.Π.Ε. Α' επιπέδου (τουλάχιστον), δυνατότητα διαχείρισης Wiki, ετοιμότητα για εφαρμογή ομαδοσυνεργατικής μεθόδου και εκπόνησης σχεδίων εργασίας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ιωάννης Κονδυλόπουλος, Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας;, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α' Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο αυτό είχε ως στόχο να αποτελέσει ένα είδος εισαγωγής των μαθητών της Α' Γυμνασίου τόσο στον χώρο του σχολείου όσο και στον κόσμο της λογοτεχνίας ως τέχνης, ως αναγνωστικής συνήθειας και ως μαθήματος. Μέσα από την επίλυση του προβλήματος που αποτυπώνεται στον τίτλο του σεναρίου, οι μαθητές προβληματίστηκαν για τον χαρακτήρα του σχολείου και τις αλλαγές του μέσα στον χρόνο, και, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του Web 2.0, άρχισαν να προσλαμβάνουν λογοτεχνικά κείμενα, ενώ παράλληλα εντάχθηκαν σε αναγνωστικές κοινότητες, στις οποίες εξέφρασαν τις αναγνωστικές τους προσεγγίσεις και προτιμήσεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα τελευταία χρόνια πολλή συζήτηση γίνεται για την ανανέωση της διδασκαλίας της λογοτεχνίας μέσω των προσεγγίσεων που προτείνονται από τις αναγνωστικές και τις κοινωνιοπολιτισμικές θεωρίες. Σε αυτήν την κατεύθυνση αποτελεί ζητούμενο ο βαθμός εμπλοκής των μαθητών στη δημιουργία των αναγνωστικών κορφορα, η επαφή με τα κείμενα μέσα στην ιστορικότητά τους, αλλά και η απαγκίστρωση από την παραδοσιακή πρακτική της μίας, αυθεντικής ερμηνευτικής εκδοχής κάθε κειμένου, που επιβάλλεται από τον διδάσκοντα ή τα σχολικά βοηθήματα. Παράλληλα, προκρίνεται η αξιοποίηση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου και της μεθόδου project όσο και της δυνατότητας διάδρασης που εξασφαλίζει η διάχυση του Web 2.0, ώστε να δημιουργηθούν ενεργές αναγνωστικές κοινότητες μαθητών.

Σε αυτό το πλαίσιο, με το σενάριο αυτό καταβλήθηκε προσπάθεια, μέσα από την επίλυση του προβλήματος που αποτυπώνεται στον τίτλο («Τι εξημέρωσε ο Μικρός Πρίγκιπας;») να αρχίσουν οι μαθητές αμέσως μετά τη μετάβασή τους από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση:

- να προβληματίζονται για τον χαρακτήρα του σχολείου και τις αλλαγές του μέσα στον χρόνο,
- να προσλαμβάνουν στην αναγνωστική κοινότητα της ομάδας τους και της τάξης τους λογοτεχνικά κείμενα,
- να εκφράζουν τις αναγνωστικές τους προσεγγίσεις και προτιμήσεις στο πλαίσιο της κοινότητας,
- να αντιλαμβάνονται την ιδιαιτερότητα του λογοτεχνικού φαινομένου και τη χρήση της μεταφορικής λειτουργίας της γλώσσας,
- να διαμορφώνουν τη στάση τους απέναντι στον θεσμό του σχολείου, διεκδικώντας ένα σχολείο ανοιχτό, δημοκρατικό, ανεκτικό, δίκαιο,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- να συνδιαμορφώνουν με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους ένα ηλεκτρονικό ανθολόγιο λογοτεχνικών κειμένων, διαδικασία που θα ολοκληρωθεί στο τέλος του σχολικού έτους.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να γνωρίσουν τον κόσμο του σχολείου, όπως αυτός παρουσιάζεται στην ιστορικότητά του, μέσα από τα κείμενα της ενότητας,
- να αντιληφθούν ότι η εκπαίδευση είναι ένας θεσμός συντηρητικός, που αντιστέκεται στις γρήγορες αλλαγές και αναπαράγει ιδέες, στάσεις ζωής ή στερεότυπα,
- να αναρωτηθούν αν το σχολείο παρέχει σήμερα τη δυνατότητα να εκφραστεί η διαφορετικότητα και η μοναδικότητα της προσωπικότητας κάθε μαθητή.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να αντιληφθούν ότι στη λογοτεχνία κυριαρχεί η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας,
- να έλθουν σε επαφή με κάποιες από τις συμβάσεις διαφόρων λογοτεχνικών ειδών, όπως το παραμύθι¹,
- να κατανοήσουν ότι τα κείμενα και οι λογοτεχνικοί χαρακτήρες είναι κατασκευές του συγγραφέα με συγκεκριμένη στόχευση,
- να αντιληφθούν την έννοια και τις δυνατότητες ενός ανθολογίου λογοτεχνικών κειμένων.

¹ Περιοριστήκαμε σε απλή αναφορά κάποιων συμβάσεων του είδους αυτού, χωρίς να προχωρήσουμε σε πλήρη καταγραφή τους ή σε σχετική δραστηριότητα παραγωγής λόγου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γραμματισμοί

Επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αποκτήσουν τις εξής δεξιότητες:

- να αντιλαμβάνονται τον τρόπο δόμησης ενός κειμένου και να το αποδίδουν περιληπτικά,
- να εκφράζουν κρίσεις για τον χαρακτήρα ενός προσώπου (λογοτεχνικού ή κινηματογραφικού ήρωα),
- να εντοπίζουν τις μεταφορές σε ένα κείμενο,
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένες απόψεις για τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις,
- να εξοικειωθούν με τη χρήση των εργαλείων του Web 2.0 ως πεδίου γόνιμης συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων,
- να συνδημιουργούν κείμενα και ανθολόγια.

Διδακτικές πρακτικές

- Οι μαθητές συνεργάστηκαν στην επίλυση ενός προβλήματος.
- Μέσω της κοινότητας αναγνωστών που δημιουργήθηκε οι μαθητές επικοινωνήσαν μεταξύ τους και μοιράστηκαν ιδέες και απόψεις.
- Οι μαθητές άρχισαν να συν-διαμορφώνουν το δικό τους ανθολόγιο, έκαναν τις προτάσεις τους για το μαθησιακό συμβόλαιο της τάξης και ανέλαβαν συγκεκριμένους ρόλους στο πλαίσιο της ομάδας τους².

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η ιδέα για το σενάριο μου γεννήθηκε διαβάζοντας τη μελέτη της Tomlinson C. A. (2010), *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας: Ανταπόκριση στις*

² Αρχικά είχε τεθεί ως στόχος (βλ. και [Φύλλο εργασίας 3](#)), παράλληλα με τις υπόλοιπες δραστηριότητες, να διαβάσουν εκ περιτροπής οι μαθητές ολόκληρο τον *Μικρό Πρίγκιπα*. Στο συγκεκριμένο σχολικό τμήμα, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου, ο στόχος αυτός αποδείχθηκε ιδιαίτερα φιλόδοξος και έτσι δεν επιδιώχθηκε η υλοποίησή του. Τίθεται, λοιπόν εδώ ως desideratum.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ανάγκες όλων των μαθητών Συγκεκριμένα, στις σελίδες 54-55 αναφέρεται (οι υπογραμμίσεις δικές μου):

Στο βιβλίο «Ο μικρός πρίγκιπας» συναντά μια αλεπού που του ζητά να την εξημερώσει. Επειδή φάνηκε ότι το παιδί δεν είναι σίγουρο για το τι εννοούσε η αλεπού, αυτή του εξηγεί: «καθένας καταλαβαίνει μόνο αυτά που εξημερώνει». Περαιτέρω η αλεπού εξηγεί ότι η διαδικασία της εξημέρωσης είναι χρονοβόρα. «Πρέπει να είσαι πολύ υπομονετικός... Πρώτα πρέπει να καθίσεις σε μικρή απόσταση απόμένα... Θα σε κοιτάζω με την άκρη του ματιού μου και εσύ δε θα λες τίποτα. Τα λόγια δημιουργούν παρερμηνείες. Αλλά κάθε μέρα θα έρχεσαι λίγο πιο κοντά μου.» Το μικρό αγόρι κατάλαβε τελικά ότι στην πορεία «της εξημέρωσης» μαθαίνουμε να βλέπουμε τη μοναδικότητα αυτού που εξημερώνουμε. «Μόνο με την καρδιά μπορεί κάποιος να δει σωστά. Η ουσία είναι αόρατη στο μάτι.»

Οι εκπαιδευτικοί στις υγιείς τάξεις διδασκαλίας, συνεχίζει η Tomlinson, εργάζονται συνεχώς για «να εξημερώσουν» τους μαθητές: να δουν ποιοι είναι πραγματικά, τι τους καθιστά μοναδικούς στον κόσμο. Δεν υπάρχει κανένα παιδί που να μην είναι ελκυστικό. Δεν υπάρχει κανένα παιδί που να είναι μια χαρά χωρίς την επέμβαση του εκπαιδευτικού. Οι εκπαιδευτικοί στις υγιείς αίθουσες διδασκαλίας επιτρέπουν στους μαθητές τους να δουν τι είναι οι ίδιοι. Τολμούν να «εξημερωθούν» οι ίδιοι.

Σκέφτηκα, λοιπόν, να αξιοποιήσω τον ήρωα, ώστε να εμπλακούν οι μαθητές μέσα στις ομάδες τους στη διερεύνηση ενός «προβλήματος»: αν ο Μικρός Πρίγκιπας ερχόταν στο σχολείο μας, ποιον ή ποιους ή τι θα αναλάμβανε να «εξημερώσει»: τους καθηγητές, τους μαθητές, τους γονείς των μαθητών, το ίδιο το σχολείο, το μάθημα της λογοτεχνίας, τον ίδιο τον εαυτό του, κανέναν;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στόχος, λοιπόν, ήταν να διαμορφώσουν οι μαθητές, με το πέρασμά τους από την πρωτοβάθμια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τη στάση τους απέναντι στο καινούριο τους σχολείο, στους φορείς της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ειδικότερα στο καινούριο για αυτούς μάθημα της λογοτεχνίας.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η ενότητα «Σχολική ζωή» αποτελεί την εισαγωγική ενότητα στο μάθημα των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με το [Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών](#). Η ενότητα αυτή δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να αποκωδικοποιήσουν συμπεριφορές, στάσεις και ταυτότητες που σχετίζονται με το σχολείο και, ήδη κατά το πρώτο τρίμηνο της φοίτησής τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, να το αντιμετωπίσουν κριτικά, επιζητώντας εκπαίδευση δημοκρατική, ποιοτική, διαφοροποιημένη.

Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.

Ένας από τους σκοπούς του νέου Προγράμματος Σπουδών είναι η δημιουργία κοινοτήτων αναγνωστών. Για την επίτευξή του κρίθηκε στο σενάριο αυτό ενδεδειγμένη η χρήση των δυνατοτήτων του Web 2.0 για ασύγχρονη επικοινωνία ανάμεσα στις ομάδες. Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκε ο ιστοχώρος Wiki μαθήματος, στον οποίο οι ομάδες συνδιαμόρφωναν και αναρτούσαν τις εργασίες τους, αντάλλασσαν απόψεις, έκαναν σχόλια για το μάθημα και για συγκεκριμένα κείμενα, ενώ παράλληλα πρότειναν στους συμμαθητές τους και δικά τους αγαπημένα κείμενα.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα των σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Α΄ Γυμνασίου

Νίκος Καζαντζάκης, «[Η Νέα Παιδαγωγική](#)»

ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου

Άλκη Ζέη, «[Αναμνήσεις της Κωνσταντίας από τη Γερμανία](#)»

Γιώργος Ιωάννου, «[Να΄σαι καλά, δάσκαλε!](#)»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αντουάν Ντε Σαιντ-Εξυπερύ, [«Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός των σχολικών εγχειριδίων

Νίκος Καζαντζάκης, *Αναφορά στον Γκρέκο*, τα αποσπάσματα από το ίδιο κεφάλαιο (πέμπτο) που παραλείπονται από το σχολικό ανθολόγιο.

Από το παλιό ανθολόγιο Ν. Γρηγοριάδης, Δ. Καρβέλης, Χ. Μηλιώνης, Κ. Μπαλάσκας, Γ. Παγανός, *Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου*. Αθήνα: ΟΕΔΒ, 2001:

Κατίνα Παππά,, [«Η εκδρομή του Δημητρώ»](#), 32-37.

Νικηφόρος Βρεττάκος, «Τα δεκατέσσερα παιδιά», 29-31.

Αλέξανδρος Δελμούζος, «Πώς έγινα δάσκαλος», 45-46.

Ζακ Πρεβέρ, «Σελίδα γραπτού»,

Υποστηρικτικό υλικό

Ταινία

Happy Feet, George Miller, 2006.

Εκτενέστερο κείμενο (για προαιρετική ανάγνωση)

Αντουάν Ντε Σαιντ-Εξυπερύ, *Ο Μικρός Πρίγκιπας*, μτφρ. Μ. Καρακώστα. Αθήνα: Πατάκης, 2006.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α' φάση (3 ώρες)

1^η ώρα

Κατά την πρώτη διδακτική ώρα διανεμήθηκε στους μαθητές το [ερωτηματολόγιο 1](#), το οποίο κλήθηκε κάθε μαθητής να συμπληρώσει ανώνυμα. Στόχος ήταν να έρθουν οι μαθητές σε πρώτη επαφή με κάποια από τα ερωτήματα που επρόκειτο να συζητηθούν κατά τις επόμενες φάσεις του σεναρίου, αλλά κυρίως να ανιχνεύσουμε τη στάση τους απέναντι στο ελληνικό σχολείο και τη λογοτεχνία.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η επιλογή της ανωνυμίας προκρίθηκε, για να απαντήσουν οι μαθητές με αυθορμητισμό και ειλικρίνεια και να μη διστάσουν να στοχαστούν και να εκφραστούν ελεύθερα. Άλλωστε, παρόμοια ερωτήματα τέθηκαν και κατά την τελευταία διδακτική ώρα του σεναρίου, ενώ πρόκειται να ξανατεθούν και στο τέλος της σχολικής χρονιάς, οπότε και θα προσπαθήσουμε να αξιολογήσουμε αν και κατά πόσον έχουν επιτευχθεί οι στόχοι της φιλιανγνωσίας και της ομαλής ένταξης των μαθητών της Α΄ Γυμνασίου στο καινούριο σχολικό περιβάλλον.

Αφού συμπληρώθηκαν αυτά τα ερωτηματολόγια, διανεμήθηκε στους μαθητές το [ερωτηματολόγιο 2](#). Οι μαθητές επέλεξαν –επώνυμα αυτή τη φορά– από μια λίστα δραστηριοτήτων τις δύο πιο αγαπημένες τους εξωσχολικές δραστηριότητες και τα δύο πιο αγαπημένα τους μαθήματα στο Δημοτικό. Στόχος ήταν να καταγραφούν (έστω πρόχειρα) κάποια από τα ενδιαφέροντά τους, ώστε να τους κατανεμηθούν στη συνέχεια σε πέντε πενταμελείς ομάδες, ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους. Άλλωστε, τα παιδιά δεν είχαν εμπειρίες από την εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου κατά τη φοίτησή τους στο Δημοτικό Σχολείο.

2^η ώρα

Κατά τη δεύτερη διδακτική ώρα της πρώτης φάσης οι μαθητές παρακολούθησαν αποσπάσματα από την ταινία *Happy Feet* (2006) και στη συνέχεια απάντησαν στο [Φύλλο εργασίας 1](#). Τα αποσπάσματα αυτά [α. η σκηνή του ατυχήματος κατά την εκκόλαψη (3.35΄-6.08΄), β. από την πρώτη μέρα στο σχολείο έως τη στιγμή που ο Μαμπλ σκέφτεται να το εγκαταλείψει (11.20΄-17.50΄), γ. η σκηνή της αποφοίτησης (28.12΄-30.45΄)] μαζί με τα απαραίτητα επεξηγηματικά σχόλια για τη σύνδεση των σκηνών διήρκεσαν περίπου 17 λεπτά. Καθένας από τους μαθητές για το υπόλοιπο αυτής της διδακτικής ώρας συμπλήρωσε το [Φύλλο εργασίας 1](#)³.

³ Κατά τον αρχικό σχεδιασμό στο σημείο αυτό προβλέπονταν τα εξής: «Οι μαθητές για το υπόλοιπο αυτής της διδακτικής ώρας συζητούν σύντομα με το διπλανό τους (= μικρή ομάδα, για μια πρώτη επαφή με τη μέθοδο) το φύλλο εργασίας και στη συνέχεια το παραδίδει συμπληρωμένο ο καθένας ξεχωριστά. Η εργασία μπορεί να γίνει και σε πρόχειρα χωρισμένες ομάδες (μπροστινό-πίσω θρανίο= τέσσερις μαθητές), αλλά επιλέγεται η λύση του ατομικού φύλλου εργασίας, ώστε ήδη στο ξεκίνημα να έχουμε μια πρώτη εικόνα των ικανοτήτων των μαθητών στην παραγωγή σύντομου γραπτού λόγου»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στόχος της δραστηριότητας αυτής ήταν να ξεκινήσει ο προβληματισμός και η συζήτηση για το σχολείο, τους φορείς της εκπαίδευσης και την εκπαιδευτική διαδικασία, με αφορμή τις δυσκολίες προσαρμογής στη σχολική ζωή του ήρωα της ταινίας, του μικρού πιγκουίνου Μαμπλ, που εξαιτίας ενός ατυχήματος κατά την εκκόλασή του, γεννήθηκε με μια ιδιαιτερότητα που τον κατέστησε διαφορετικό (δεν μπορούσε να τραγουδήσει, όπως πρέπει να κάνει ένας αυτοκρατορικός πιγκουίνος, προκειμένου να ζευγαρώσει, αλλά χόρευε). Η απόρριψη από δασκάλους, συμμαθητές και κοινωνία κατέστησαν τον Μαμπλ τον αποδιοπομπαίο τράγο της κοινότητας.

Κρίθηκε σκόπιμο οι ερωτήσεις να είναι καθοδηγητικές, ώστε να εστιάσουν οι μαθητές στα ζητήματα που επρόκειτο να εξεταστούν στη συνέχεια του σεναρίου: *κατά πόσο το σχολείο λαμβάνει υπόψη του τη διαφορετικότητα κάθε μαθητή; Πόσο το πρόγραμμα σπουδών σέβεται τη μοναδικότητα του καθενός ή αναπαράγει στερεότυπες αντιλήψεις και επιδιώξεις; Πόσο συμβαδίζουν οι εξαγγελίες ημών των εκπαιδευτικών με τις πράξεις και τις ενέργειές μας κατά την καθημερινή σχολική πρακτική;*

3^η ώρα

Κατά την τρίτη ώρα της πρώτης φάσης συζητήθηκαν στην ολομέλεια τα συμπεράσματα για τα ζητήματα που τέθηκαν στο [Φύλλο εργασίας 1](#). Παράλληλα, οι μαθητές άρχισαν να αντιλαμβάνονται ότι μπορούμε να εξαγάγουμε συμπεράσματα για τους χαρακτήρες μιας ταινίας με βάση τις πράξεις και τα λόγια τους και συμφωνήσαμε ότι το ίδιο συμβαίνει και με τους ήρωες ενός λογοτεχνικού κειμένου («χαρακτηρισμός προσώπων» ενός κειμένου).

Στη συνέχεια, οι μαθητές παρακολούθησαν το τέλος της ταινίας (1.20.30-1.32.23), στο οποίο ο Μαμπλ, ενεργώντας με πείσμα και αυταπάρνηση και εκμεταλλευόμενος ακριβώς τις ικανότητες που τον κατέστησαν ανεπιθύμητο στην

(διαγνωστική αξιολόγηση). Επιπλέον, κρίνεται καλό να περάσουμε σταδιακά από την ατομική στην ομαδική συν-εργασία, ώστε αργότερα να είναι σε θέση οι μαθητές να αξιολογήσουν και τις δύο.» Ωστόσο, το γεγονός ότι δεν κατέστη τελικά δυνατό να εξασφαλιστεί συνεχόμενο δίωρο στο ωρολόγιο πρόγραμμα, αλλά και η διαπίστωση ότι ο χρόνος δε θα επαρκούσε για τη συμπλήρωση του φύλλου εργασίας μέχρι το τέλος της διδακτικής ώρας, μας οδήγησε στην απόφαση να παρακάμψουμε τη σύντομη συζήτηση των ερωτημάτων στο πλαίσιο μικρής ομάδας και να ζητήσουμε κατευθείαν τη συμπλήρωση του [φύλλου εργασίας 1](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

κοινότητα, έσωσε τους υπόλοιπους πικουίνους από τον λιμό. Ο «κακός μαθητής» αποδείχθηκε ήρωας! *Πόσο είναι αυτό εφικτό στην πραγματικότητα; Με ποιες προϋποθέσεις δε θα παραμείνει απλώς το εντυχισμένο τέλος μιας ταινίας;* Αυτά τα ερωτήματα τέθηκαν και συμφωνήσαμε να επανέλθουμε σε αυτά κάποια άλλη στιγμή του σχολικού έτους.

Τα υπόλοιπα λεπτά της ώρας ανατέθηκε στους μαθητές να διαβάσουν μεγαλόφωνα στο σπίτι τους το κείμενο του Αντουάν Ντε Σαιντ Εξυπερύ, [«Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού»](#) (ΚΝΛ Β΄ Γυμνασίου σ. 184-188). Τους ζητήθηκε να είναι σε θέση την επόμενη φορά να αποδώσουν προφορικά το νόημα του κειμένου. Ακόμη, οι μαθητές ενημερώθηκαν για το σκεπτικό σύμφωνα με το οποίο έγινε ο χωρισμός τους (με βάση τα ενδιαφέροντα που είχαν δηλώσει στο ερωτηματολόγιο 2⁴) και τους ζητήθηκε την επόμενη διδακτική ώρα να κάθονται στις νέες θέσεις εργασίας.

Συνοψίζοντας, στο τέλος αυτής της φάσης είχαμε στη διάθεσή μας:

- δύο ερωτηματολόγια –ένα ανώνυμο και ένα επώνυμο– με τα οποία στάθηκε σε μεγάλο βαθμό δυνατό να ανιχνευθούν το επίπεδο του συγκεκριμένου τμήματος αλλά και τα ενδιαφέροντα των μαθητών που το αποτελούν,
- ένα πρώτο δείγμα γραφής από κάθε μαθητή, ενδεικτικό του έως τότε βαθμού κατάκτησης του γλωσσικού οργάνου, αλλά και κάποια δείγματα της αντιληπτικής του ικανότητας.

Ο αναστοχασμός μας σε αυτήν τη φάση είχε ως αφορμή τα παρακάτω ερωτήματα: δυσκολεύτηκαν οι μαθητές να κατανοήσουν τι τους ζητήθηκε στα ερωτηματολόγια και στο φύλλο εργασίας; Σε ποιο βαθμό πρόλαβαν να ολοκληρώσουν τη συμπλήρωσή τους στον χρόνο που τους ζητήθηκε; Παρανόησαν τα ζητούμενα; Θα ήταν ευκολότερη διαδικασία η συμπλήρωση αυτού του [Φύλλου εργασίας 1](#) από ομάδα τεσσάρων ή πέντε μαθητών;⁵

⁴ Βλ. αναλυτικότερα το σκεπτικό που ακολουθήσαμε για την κατανομή των μαθητών σε ομάδες στο [φύλλο εργασίας 3](#).

⁵ Το συγκεκριμένο τμήμα αποτελούνταν από 25 μαθητές και ήταν ως προς την επίδοση μια μάλλον τυπική περίπτωση τμήματος Γυμνασίου. Επιπλέον, σημειώνεται ότι πέντε μαθητές αντιμετώπιζαν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β' φάση (7 ώρες)

4^η ώρα

Στους μαθητές είχε ανατεθεί να μελετήσουν στο σπίτι το απόσπασμα «Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού» του Αντουάν του Ντε Σαιντ-Εξυπερύ (Ανθολόγιο ΚΝΙ Β' Γυμνασίου, σ. 184-188).

Αρχικά, έγινε ανάκληση του περιεχομένου με ατομική αφήγηση από τους μαθητές (περίπου 10 λεπτά) (ατομική αξιολόγηση) και στη συνέχεια, μοιράστηκε στις ομάδες το κοινό [Φύλλο εργασίας 2](#). Οι ομάδες συζήτησαν για αυτό και το συμπλήρωσαν μέσα στην τάξη. Ο διδάσκων ήταν βέβαια παρών και καθοδήγησε προφορικά τις ομάδες, όποτε του ζητήθηκε.

Στόχοι του [Φύλλου εργασίας 2](#) ήταν:

- να αντιληφθούν οι μαθητές το μεταφορικό περιεχόμενο της λέξης «(εξ)ημερώνω», ώστε να αξιοποιήσουν αργότερα τη μεταφορά στον χώρο του σχολείου,
- να ανακαλέσουν την περίπτωση του Μαμπλ και να εντοπίσουν τους όρους της συγκεκριμένης μεταφοράς στη δική του περίπτωση: κατόρθωσε το σχολείο να τον εξημερώσει (και το αντίστροφο); (σύνδεση με τα προηγούμενα),
- να συνειδητοποιήσουν ότι ένα από τα βασικά στοιχεία της λογοτεχνικής γραφής είναι η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας,
- να αντιληφθούν ότι ένα κείμενο έχει πολλαπλές αναγνώσεις. Έτσι, ένα κείμενο που τίθεται (ορθά, βέβαια) από τους ανθολόγους του βιβλίου της Β'

μικρότερες ή μεγαλύτερες δυσκολίες στον γραπτό λόγο (σύνταξη, ορθογραφία). Οι αλλοδαποί μαθητές του τμήματος είχαν φοιτήσει στο ελληνικό Δημοτικό Σχολείο και έτσι δε συναντούσαν δυσκολίες στην ελληνική γλώσσα, ενώ μόνο τρεις από τους μαθητές δεν είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Η σχέση των δύο τρίτων περίπου των μαθητών του τμήματος με τη λογοτεχνία ήταν, κατά δήλωσή τους, από μέτρια έως κακή, ενώ κάποιοι έγραψαν ότι δεν μπορούν να προσδιορίσουν καν τι είναι λογοτεχνία ούτε να εικάσουν ποιο είναι το αντικείμενο και το περιεχόμενο του μαθήματός μας. Μολονότι οι περισσότερες από τις ερωτήσεις του Φύλλου εργασίας 1 ήταν απλές, οι μαθητές δυσκολεύτηκαν να κατανοήσουν το ζητούμενο, ζήτησαν προφορικές διευκρινίσεις, ενώ κάποιοι πρόλαβαν να συμπληρώσουν μόνο μέρος του Φύλλου εργασίας. Βέβαια, τα παραπάνω εξηγούνται σε κάποιον βαθμό και από το γεγονός ότι στην αρχή του πρώτου τριμήνου οι μαθητές της Α' Γυμνασίου δεν έχουν ακόμη προσαρμοστεί στη φιλοσοφία και τις απαιτήσεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γυμνασίου στην ενότητα «Η αγάπη για τους συνανθρώπους μας – Οι φιλικοί δεσμοί», αξιολογείται εδώ με διαφορετικό τρόπο,

- να χωρίζουν ένα κείμενο σε ενότητες με βάση κάποια κριτήρια και στη συνέχεια να αποδίδουν περιληπτικά το νόημά του⁶.

Τα παραπάνω τα επεξεργάστηκαν οι ομάδες για είκοσι περίπου λεπτά και τα πρώτα τους συμπεράσματα συζητήθηκαν στη συνέχεια στην ολομέλεια. Ο λόγος δόθηκε εκ περιτροπής στον εκπρόσωπο κάθε ομάδας, ενώ τα υπόλοιπα μέλη της παρενέβαιναν συμπληρωματικά. Σε πρώτη φάση το ζητούμενο ήταν να συμμετάσχουν σε αυτήν τη συζήτηση όσο το δυνατόν περισσότερα μέλη κάθε ομάδας. Αυτό, δυστυχώς, δεν ήταν εύκολο για διάφορους λόγους μεταξύ των οποίων και η έλλειψη χρόνου. Για αυτό υπήρξαν μαθητές που δεν πήραν τον λόγο.

Επειδή έκρινα ότι ο χρόνος της μίας ώρας δεν θα επαρκούσε για τη συζήτηση και τη συμπλήρωση ολόκληρου του [Φύλλου εργασίας 2](#), ανέθεσα την εργασία Α' ως ατομική εργασία για το σπίτι, ώστε να αξιολογηθεί και η ατομική προσπάθεια κάθε μαθητή στη συγγραφή περίληψης και στον χωρισμό ενοτήτων, αλλά και την εργασία Ζ', ώστε να αποτελέσει αυτή αφορμή για το [Φύλλο εργασίας 3](#). Επίσης, επειδή δεν προλάβαμε να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση για όλες τις ερωτήσεις του Φύλλου εργασίας, συμφωνήσαμε να συνεχίσουμε την επεξεργασία τους στο επόμενο μάθημα.

Από τα παραπάνω καταδείχθηκε ακόμη μία φορά η ανάγκη θεσμοθέτησης του συνεχόμενου δώρου και για το μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (κατά το πρότυπο του εργαστηριακού μαθήματος της Πληροφορικής στο πιλοτικό πρόγραμμα του «Νέου Σχολείου»). Το δώρο αυτό μπορεί να εξασφαλίσει τη συνέχεια στην επεξεργασία και παρουσίαση του υλικού. Σε αντίθετη περίπτωση, η συζήτηση μένει ανολοκλήρωτη, όπως συνέβη και στην περίπτωση μας. Άλλωστε, το σενάριο είχε σχεδιασθεί με τη λογική των δώρων μαθημάτων.

⁶ Αυτό κρίθηκε απαραίτητο στην αρχή του Α' τριμήνου για μαθητές της Α' Γυμνασίου, καθώς πρέπει να αποκτούν και δεξιότητες που σχετίζονται με παραδοσιακότερους τρόπους αξιολόγησης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

5^η ώρα

Το πρώτο μισό της δεύτερης ώρας της Β΄ φάσης (*Ανάγνωση*) αναλώθηκε στη συζήτηση των θεμάτων που δεν είχαμε προλάβει να αναλύσουμε κατά την πρώτη ώρα. Δόθηκαν αρκετές διευκρινίσεις κατά τη συζήτηση για την ανάγκη χωρισμού ενοτήτων με βάση ορισμένα κριτήρια που θέσαμε. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές δυσκολεύτηκαν, λόγω έλλειψης εμπειρίας, στην πύκνωση του κειμένου. Έτσι, σε συνδυασμό με κάποια θέματα του φύλλου εργασίας 2, στα οποία δεν είχαμε προλάβει να εμβαθύνουμε, απέμειναν δεκαπέντε μόλις λεπτά για την παρουσίαση του [φύλλου εργασίας 3](#), το οποίο διανεμήθηκε στους μαθητές μαζί με τους κωδικούς χρηστών, για να εγγραφούν στο Wiki, που είχα στο μεταξύ δημιουργήσει (<http://logotexn.pbworks.com>)⁷. Επίσης, ζητήθηκε από τους μαθητές να μελετήσουν στο σπίτι το κείμενο του Νίκου Καζαντζάκη «Η Νέα Παιδαγωγική», που παρατίθεται στο Ανθολόγιο της Α΄ Γυμνασίου, καθώς και τα υπόλοιπα μη ανθολογημένα αποσπάσματα από το πέμπτο κεφάλαιο της *Αναφοράς στον Γκρέκο*, που αφορούν τους υπόλοιπους δασκάλους του αφηγητή και τις αναμνήσεις του από το Δημοτικό Σχολείο.

6^η ώρα

Οι μαθητές ανακάλεσαν το περιεχόμενο της «Νέας Παιδαγωγικής», χωρίσαμε το κείμενο σε ενότητες και εντοπίσαμε κάποια σχήματα λόγου, σχολιάζοντας, παράλληλα, τη λειτουργία τους. Στόχος ήταν οι μαθητές να αρχίσουν να αποκτούν σταδιακά παραδοσιακού τύπου δεξιότητες απαραίτητες, άλλωστε, στη γραπτή

⁷ Η έλλειψη χρόνου αποτελεί τροχοπέδη στην προσπάθεια εφαρμογής καινοτόμων δράσεων. Ομολογώ ότι από το ενδεχόμενο να δαπανηθεί ακόμη μία διδακτική ώρα για παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον τρόπο εγγραφής στον ιστοχώρο με απάλλαξε η αξιοποίηση μιας κενής ώρας που προέκυψε τυχαία, από την απουσία συναδέλφου, οπότε μας δόθηκε η ευκαιρία να εξοικειωθούμε με τον τρόπο πλοήγησης και διαχείρισης του υλικού στο συγκεκριμένο περιβάλλον. Τα υπόλοιπα προβλήματα που ανέκυπταν τα επιλύσαμε με αναρτήσεις στην κεντρική-αρχική σελίδα του Wiki. Πάντως, θεωρείται συνθήκη «εκ των ων ουκ άνευ» η θέσπιση ελαστικότερου ωρολογίου προγράμματος στο «Νέο Σχολείο», ώστε να είναι δυνατή η αντιμετώπιση τέτοιων δυσχερειών. Τουλάχιστον, θα μπορούσε από το αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος της Πληροφορικής να προβλέπονται ορισμένες διδακτικές ώρες για τη μετάδοση γνώσεων ή δεξιοτήτων αναφορικά με τα ψηφιακά εργαλεία, η διδασκαλία των οποίων προβλέπεται σε άλλη τάξη του Γυμνασίου από αυτήν στην οποία υλοποιείται κάποιο project.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

αξιολόγηση (διαγωνίσματα Τριμήνων και γραπτές ανακεφαλαιωτικές εξετάσεις Ιουνίου).⁸

Στη συνέχεια, αρχίσαμε να προσεγγίζουμε με τις ομάδες το κείμενο με βάση τους άξονες που καθορίστηκαν από το [Φύλλο εργασίας 3](#)⁹. Συζητήσαμε για τον τρόπο συνεργασίας στο Wiki ενώ ζητήθηκε από μία ομάδα να δημιουργήσει μια παρουσίαση για τη «Νέα Παιδαγωγική» με βάση το υπόδειγμα που δόθηκε στο [Φύλλο εργασίας 3](#). Τονίστηκε στους μαθητές πως μπορούσαν να επιλέξουν και άλλες ενότητες-ζητήματα από αυτά που προτάθηκαν και να τις εντάξουν στις παρουσιάσεις τους. Επίσης, ζητήθηκε από τους «πληροφορικούς» κάθε ομάδας να κατασκευάσουν τη σελίδα-παρτέρι, στην οποία κάθε ομάδα θα μπορούσε να αναρτά τις εργασίες της.

Τα παιδιά έδειξαν ενθουσιασμό για το νέο περιβάλλον εργασίας. Η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών κατά τις επόμενες δύο ημέρες επισκέφθηκε το Wiki, τον «κήπο μας», όπως τον ονομάσαμε με βάση την αποστολή μας, και έγραψαν σχόλια για το κείμενο «Η Νέα Παιδαγωγική» καθώς και τις πρώτες εντυπώσεις τους για το κείμενο «Η εκδρομή του Δημητρού». Σημειώνεται ότι το κείμενο αυτό, όπως, άλλωστε και όλα τα κείμενα του σεναρίου, γνωστοποιήθηκε εξαρχής στα παιδιά με την ενότητα «Το υλικό μας» του [Φύλλου εργασίας 3](#). Έτσι, οι μαθητές γνώριζαν ότι κατά τις δύο επόμενες εβδομάδες θα έπρεπε να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους και εκτός μαθημάτων είτε σε φυσικό χώρο είτε στο Wiki για να εκπονούν τις εργασίες που τους ανατέθηκαν με το [Φύλλο εργασίας 3](#). Στόχος ήταν να δημιουργήσει κάθε ομάδα μία παρουσίαση PowerPoint για κάθε κείμενο, να την αναρτήσει στο Wiki, να την επεξεργαστεί σταδιακά και να τη βελτιώσει με τη βοήθεια των σχολίων των υπολοίπων μελών της κοινότητας ή/και της συζήτησης που

⁸ Το είδος της αξιολόγησης ενός μαθήματος καθορίζει σε μεγάλο βαθμό και τη στοχοθεσία του. Η διατήρηση του παραδοσιακού διαγωνίσματος σε ένα πρόγραμμα σπουδών που φιλοδοξεί να μετατοπίσει το κέντρο βάρους από τον δάσκαλο ως παραγωγό μιας «έγκυρης» ερμηνευτικής εκδοχής στους μαθητές-αναγνώστες υπονομεύει εκ προοιμίου την προσπάθεια αυτή.

⁹ Οι άξονες αφορούσαν το σχολείο και την πορεία του μέσα στο χρόνο, τη μεταφορική λειτουργία της γλώσσας αλλά και την τεκμηρίωση των προτάσεων κάθε ομάδας για τα κείμενα του ηλεκτρονικού ανθολογίου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

θα ακολουθούσε τις παρουσιάσεις που θα γίνονταν στην τάξη. Ξεκίνησε, λοιπόν, η συνεργασία των ομάδων και εκτός τάξης.

7^η ώρα

Κατά την τέταρτη ώρα της δεύτερης φάσης παρουσιάστηκε η πρώτη εργασία για το κείμενο η «Νέα Παιδαγωγική», την οποία είχε αναλάβει να εκπονήσει μία από τις ομάδες. Ακολούθησε συζήτηση τόσο για τη μορφή όσο και για το περιεχόμενο της παρουσίασης αυτής, για τον τρόπο που θα παρουσιάζονταν στο εξής αυτού του είδους οι εργασίες στην ολομέλεια, ώστε να κατακτήσουν οι μαθητές τον σχετικό γραμματισμό. Αναφορικά με τα θέματα που θίγονται στο κείμενο, συζητήθηκαν οι σχέσεις δασκάλων-μαθητών-γονέων, κατά τη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία, και οι αυταρχικές μέθοδοι διδασκαλίας που ακολουθούνταν.

Στη συνέχεια, συζητήσαμε για τη μορφή ενός άλλου αυταρχικού δασκάλου, αυτή τη φορά στο κείμενο «Η εκδρομή του Δημητρού» καθώς και για τις συνέπειες της συμπεριφοράς του συγκεκριμένου δασκάλου στην ψυχοσύνθεση και τις πράξεις του Δημητρού. Στον κατευθυνόμενο διάλογο οι μαθητές απαντούσαν είτε ατομικά σε κάποια ερωτήματα είτε, για τα συνθετότερα ζητήματα, μετά από σύντομη συζήτηση στο πλαίσιο της ομάδας τους. Οι μαθητές με ευκολία, πλέον, συνέκριναν τους αυταρχικούς δασκάλους της «Νέας Παιδαγωγικής» με αυτόν της «Εκδρομής του Δημητρού», ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο ζήτημα της χρήσης της καθαρεύουσας στα διδακτικά εγχειρίδια εκείνης της εποχής.

Για το σπίτι, πέρα από την εργασία που ήταν σε εξέλιξη (δημιουργία παρουσιάσεων για το συγκεκριμένο κείμενο) ζητήθηκε από τα παιδιά να αναγνώσουν στο σπίτι το κείμενο [«Να □σαι καλά, δάσκαλε»](#).

8^η ώρα

Ο διδακτικός χρόνος διατέθηκε αρχικά σε συζήτηση (κατευθυνόμενος διάλογος) και επεξεργασία του κειμένου «Να □σαι καλά, δάσκαλε». Σε αυτήν τη φάση δόθηκε έμφαση στα ζητήματα που αφορούσαν το σενάριό μας: τη διδακτική μεθοδολογία του συγκεκριμένου καθηγητή, τα στάδια μύησης των μαθητών στην προσέγγιση της

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

λαϊκής παράδοσης, το σχολείο εργασίας και τη μέθοδο project, που ουσιαστικά εφάρμοζε ο καθηγητής. Φυσικά, σε όλες τις συζητήσεις μας κατά τις δύο αυτές διδακτικές ώρες επανερχόταν το βασικό ερώτημα, που έδωσε και τον τίτλο στο σενάριό μας: *κατά πόσο θα μπορούσε ένα τέτοιο σχολείο να «εξημερώσει» τους μαθητές του.*

Στη συνέχεια, οι ομάδες ενημερώθηκαν ότι έπρεπε για το επόμενο μάθημα να προετοιμάσουν τις παρουσιάσεις τους για το συγκεκριμένο διήγημα. Έπρεπε, ακόμη να μελετήσουν τα υπόλοιπα προτεινόμενα κείμενα αλλά να εργαστούν πλέον μόνοι τους για τη δημιουργία των παρουσιάσεων, χωρίς δηλαδή να έχει προηγηθεί ανάλυση των κειμένων στην τάξη.

9^η ώρα

Μετά την παρουσίαση μίας από τις εργασίες που εκπονήθηκαν από τις ομάδες για το «Να □σαι καλά, δάσκαλε!» και τη συζήτηση σχετικά με αυτήν, οι μαθητές κλήθηκαν να συγγράψουν μέσα στην τάξη κείμενο με θέμα: «Να φανταστείς ότι φοιτούσες στο συγκεκριμένο τμήμα, όπου δίδασκε ο φιλόλογος του “Να □σαι καλά, δάσκαλε!” τη συγκεκριμένη σχολική χρονιά. Πώς βίωσες το μάθημα και τις διδακτικές μεθόδους του συγκεκριμένου καθηγητή; Να αφηγηθείς τις εμπειρίες σου σε πρώτο πρόσωπο».

Η εργασία αυτή είχε διττό σκοπό: αφενός, είχε τον χαρακτήρα διαμορφωτικής αξιολόγησης, ώστε να διαπιστώσει ο διδάσκων τον βαθμό της ατομικής ανταπόκρισης των μαθητών στους στόχους του σεναρίου μέχρι τη στιγμή εκείνη. Αφετέρου, επιδιωκόταν να ανακαλέσουν οι μαθητές τις καινοτόμες μεθόδους του καθηγητή του κειμένου και το υγιές παιδαγωγικό κλίμα της τάξης αλλά και να περιγράψουν τα συναισθήματά τους από την υποτιθέμενη φοίτησή τους σε εκείνο το σχολείο (δραστηριότητα ενσυναίσθησης). Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν σε μεγάλο βαθμό στην εργασία αυτή¹⁰.

¹⁰ Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων το [kalosorisame_ton_mikro_prigkipa](#) σ. 8 κ.ε.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

10^η ώρα

Το μάθημα αποτέλεσε δειγματική διδασκαλία.¹¹ Η διδακτική ώρα ξεκίνησε με σύντομη παρουσίαση μιας από τις εργασίες των ομάδων για το «Να □σαι καλά, δάσκαλε!». Προσεγγίσαμε πτυχές του ποιήματος «Τα δεκατέσσερα παιδιά» του Νικηφόρου Βρεττάκου, για το οποίο δεν είχε προηγηθεί συζήτηση ή προετοιμασία μέσα στην τάξη.

Ακολούθως, οι ομάδες εργάστηκαν στο κοινό [Φύλλο εργασίας 4](#). Στόχος των ερωτημάτων αυτού του Φύλλου ήταν να στραφεί η προσοχή των μαθητών σε συγκεκριμένα σημεία του ποιήματος, που επιλέχθηκαν από τον διδάσκοντα, και στη συνέχεια να σχολιαστούν οι παρατηρήσεις κάθε ομάδας με χρήση του εργαλείου Wordle.

Οι μαθητές εντόπισαν θέματα ή μοτίβα που αφορούσαν τη σχολική ζωή, την καθηγήτρια του ποιήματος και τις αντιδράσεις της απέναντι στις δυσχέρειες που αντιμετώπιζε στο έργο της. Αναδείχθηκε η ανθρωπιά της και η αγάπη της για τα παιδιά. Οι μαθητές εστίασαν την προσοχή τους στις επαναλήψεις του ποιήματος και, με τη συζήτηση που ακολούθησε, αντιλήφθηκαν ότι το συγκεκριμένο εργαλείο (Wordle), και η τεχνολογία, γενικότερα, μπορεί να αποτελέσει αρωγό στην προσπάθειά μας να ανιχνεύσουμε μοτίβα ή θέματα σε λογοτεχνικά κείμενα, χωρίς να παραγνωρίζεται, βέβαια, η προσωπική μας συμβολή στην προσέγγιση του υλικού, αφού, άλλωστε, τα κριτήρια της αναζήτησης τα θέτουμε οι ίδιοι.

¹¹Στην αρχική μορφή του σεναρίου δεν είχε προβλεφθεί έβδομη ώρα για τη φάση αυτή. Ωστόσο, οι ανάγκες του Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών, το οποίο υλοποιεί το σχολείο μας από πέρυσι, υπαγόρευαν, σε συνεννόηση με τον σχολικό σύμβουλο, τη δειγματική αυτή διδασκαλία και την εκπόνηση ενός ακόμη [Φύλλου εργασίας](#). Το μάθημα παρακολούθησαν συνάδελφοι και ο Σύμβουλος Φιλολόγων Λακωνίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον επέδειξαν για τον τρόπο χωρισμού και λειτουργίας των ομάδων, για τα ζητήματα της ομαδικής και ατομικής αξιολόγησης, καθώς και για τη φιλοσοφία του Νέου Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών. Ορισμένοι, ωστόσο, αναρωτήθηκαν πόσος χρόνος απαιτείται για την προετοιμασία και διαχείριση ενός Wiki.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ' φάση (2 ώρες)

11^η ώρα

Η πρώτη ώρα της τρίτης φάσης ξεκίνησε με ανακεφαλαιωτική συζήτηση για τα ζητήματα που τέθηκαν με το σενάριο και το κεντρικό πρόβλημα προς επίλυση:

- έγινε συζήτηση για το σχολείο, όπως αυτό παρουσιάζεται στα συγκεκριμένα κείμενα, και για τη δυνατότητά του να παράσχει ολοκληρωμένη παιδεία στους μαθητές του,
- αξιολογήθηκαν και συγκρίθηκαν μεταξύ τους οι δάσκαλοι που παρουσιάστηκαν στα συγκεκριμένα κείμενα. Ανακλήθηκαν, επίσης, στη μνήμη οι δασκάλες της ταινίας που προβλήθηκε κατά την πρώτη φάση,
- τέθηκε το ερώτημα: *είναι συντηρητικός ο θεσμός του σχολείου; Γιατί;*
- υπενθυμίσαμε στους μαθητές πως τα λογοτεχνικά κείμενα είναι κατασκευές και πως η λογοτεχνία μέσω της μεταφορικής λειτουργίας της γλώσσας προβάλλει καταστάσεις και δημιουργεί στάσεις ζωής και αξίες. Με αυτήν την έννοια οι μαθητές κλήθηκαν να αναλογιστούν κατά πόσο η επιλογή συγκεκριμένων κειμένων από τον διδάσκοντα συνετέλεσε στην εικόνα που δημιούργησαν οι ίδιοι για το σχολείο.

Αξιολογήθηκε από τον διδάσκοντα η ανταπόκριση και συμμετοχή κάθε μαθητή στην προφορική συζήτηση. Στη συνέχεια, τα μέλη κάθε ομάδας κλήθηκαν να αυτοαξιολογήσουν τη συνεισφορά τους σε αυτήν. Οι μαθητές απάντησαν με ειλικρίνεια και επιβεβαίωσαν όσα είχαν διαφανεί κατά την εκπόνηση των εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια των προηγούμενων εβδομάδων. Σε κάθε πενταμελή ομάδα εργάστηκαν από ικανοποιητικά έως πολύ ικανοποιητικά δύο έως τρία άτομα, ενώ δύο άτομα από κάθε ομάδα δεν συνεισέφεραν με τις εργασίες τους στις παρουσιάσεις της ομάδας. Ήταν τα άτομα που εμφάνιζαν ήδη τις χαμηλότερες επιδόσεις. Επομένως, το περιβάλλον Wiki και η ομαδοσυνεργατική μέθοδος δεν κατόρθωσαν να τους κινητοποιήσουν, μολονότι τους ανατέθηκαν είτε ρόλοι ανάλογοι με τα ενδιαφέροντά τους είτε ο ρόλος του συντονιστή της ομάδας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ως εργασία για το σπίτι ζητήθηκε από τους μαθητές να συμβάλει ο καθένας ξεχωριστά με τις προτάσεις του στη σύνταξη του παιδαγωγικού συμβολαίου της τάξης και του μαθήματός μας. Από τους είκοσι πέντε μαθητές απάντησαν στον ιστοχώρο οι δεκατέσσερις. Κάποιοι από αυτούς επέδειξαν αμηχανία στις απαντήσεις τους και απλώς ερανίστηκαν ιδέες από άλλους. Όσοι, όμως, είχαν συμμετάσχει ενεργά στην υλοποίηση του σεναρίου διατύπωσαν τεκμηριωμένες απόψεις. Οι τρεις μαθητές που δε διέθεταν πρόσβαση στο διαδίκτυο είχαν ενημερωθεί ότι θα μπορούσαν και αυτήν τη φορά να προσκομίσουν στον γραμματέα της ομάδας τους ή στον διδάσκοντα χειρόγραφες τις προτάσεις τους. Ωστόσο, όπως είχε συμβεί και με τις υπόλοιπες εργασίες που τους ανατέθηκαν, δεν προσκόμισαν το σχετικό υλικό¹².

12^η ώρα

Κατά τη δεύτερη ώρα της τρίτης φάσης κάθε μαθητής ξεχωριστά απάντησε στον κεντρικό πρόβληματισμό: αν ο Μικρός Πρίγκιπας ερχόταν στο σχολείο μας, ποιον ή ποιους ή τι θα έπρεπε να «εξημερώσει»;

Συγκεκριμένα, ζητήθηκε ως ατομική εργασία δημιουργικής γραφής να συνεχίσουν οι μαθητές την παράγραφο που παρατίθεται στην αρχή του Φύλλου εργασίας 3: «Και τότε χτύπησε η πόρτα. Ο καθηγητής διέκοψε το μάθημα. “Ποιος να είναι, άραγε”, αναρωτηθήκαμε όλοι μας. Η πόρτα άνοιξε και εμφανίστηκε μπροστά μας... ο Μικρός Πρίγκιπας...»

Αξιολογήθηκαν θετικά ο βαθμός στον οποίο οι μαθητές (μέσα από τα κείμενα που εξετάστηκαν) προσέγγισαν κάποιες από τις πτυχές του σχολείου και διαμόρφωσαν στάσεις απέναντι σε αυτό. Φυσικά, δεν είχαμε την απαίτηση να παραγάγουν οι μαθητές λογοτεχνικά κείμενα. Συνυπολογίστηκαν, ωστόσο, θετικά ο βαθμός χρήσης ορισμένων στοιχείων που είχαν συζητηθεί (π.χ. μεταφορική λειτουργία γλώσσας) και η δυνατότητα κάποιων να «βιώσουν» τις καταστάσεις του κειμένου εκ των έσω, ως αφηγητές. Ορισμένα κείμενα ήταν απολαυστικά.

¹² Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων το αρχείο o_khros_mas_to_wiki.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 1

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΜΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

- Τι προσφέρει το σχολείο στον άνθρωπο; Αν το ζωγράφιζα, τι χρώματα θα χρησιμοποιούσα; Γιατί;

- Αν το παρομοίαζα με κάτι, με τι θα το παρομοίαζα; Γιατί;

(Αν θέλεις, μπορείς να ζωγραφίσεις κάτι, αντί να χρησιμοποιήσεις λέξεις)

- Αν ήμουν υπουργός Παιδείας...

Τι θα άλλαζα στο ελληνικό σχολείο;

- Με την ευκαιρία της νέας σχολικής χρονιάς, τι περιμένω:

➤ από τους καθηγητές μου; _____

➤ από τους συμμαθητές μου; _____

➤ από τους γονείς μου; _____

➤ από τον εαυτό μου; _____

- Υπάρχει «κακός μαθητής»; Αν ναι, πώς θα τον περιέγραφα;

- Περιγράψω τη σχέση μου με τη λογοτεχνία;

- Ποιο λογοτεχνικό βιβλίο θα έβαζα στην προσωπική μου «Κιβωτό»;

- Τι είδους λογοτεχνικά βιβλία μου αρέσουν και γιατί;

- Τι περιμένω από το μάθημα της Λογοτεχνίας;

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 2

ΕΚΦΡΑΖΩ ΤΙΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΜΟΥ

1. Από τον παρακάτω κατάλογο επιλέγω τα δύο μαθήματα που μου άρεσαν περισσότερο όσο φοιτούσα στο Δημοτικό σχολείο. Σημειώνω τον αριθμό 1 δίπλα σε αυτό που μου άρεσε περισσότερο και τον αριθμό 2 δίπλα στη δεύτερη προτίμησή μου.

- Γλώσσα /Λογοτεχνία
- Μαθηματικά
- Θρησκευτικά
- Ιστορία
- Γεωγραφία
- Ξένες γλώσσες
- Ερευνώ και Ανακαλύπτω
- Μουσική
- Αισθητική Αγωγή
- Φυσική Αγωγή
- Άλλο _____

2. Βάζω X δίπλα σε δύο από τα παραπάνω μαθήματα που θα ήθελα να διδάσκονται περισσότερες ώρες. (Μπορεί να είναι και τα ίδια με αυτά που επέλεξα προηγουμένως).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3. Μου άρεσε να συμμετέχω με εργασίες μου, με απαγγελίες ή με οποιονδήποτε τρόπο στις γιορτές του σχολείου (ή στην εφημερίδα του σχολείου μου, αν υπήρχε);
Αν ναι, πώς;

4. Γράφω την άποψή μου για τις εκπαιδευτικές εκδρομές και επισκέψεις.

5. Γράφω τις δύο πιο αγαπημένες μου εξωσχολικές δραστηριότητες (με τον τρόπο που σημείωσα τις προτιμήσεις μου στην ερώτηση 1).

Στον ελεύθερό μου χρόνο μου αρέσει να:

- ακούω μουσική.
- παίζω παιχνίδια στον υπολογιστή μου.
- παίζω ομαδικά παιχνίδια σε κάποιο γήπεδο.
- διαβάζω.
- συμμετέχω σε κάποιο σύλλογο, στον προσκοπισμό κτλ.
- γράφω.
- κυνηγώ.
- κάνω ποδήλατο.
- συνομιλώ με φίλους μου στο διαδίκτυο.
- πηγαίνω έναν περίπατο με τους/τις φίλους/μου.
- πηγαίνω στον κινηματογράφο.
- Άλλο _____

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

(ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ)

A. Στην ταινία ο μικρός πρωταγωνιστής, ο Μαμπλ, πηγαίνει κάποια στιγμή στο σχολείο:

1. Ποιο είναι το **βασικό μάθημα** που θα μάθει εκεί;
2. Είναι «**καλός μαθητής**» ο Μαμπλ; Ανταποκρίνεται σε αυτά που του ζητάει η δάσκαλά του, η δ. Βάιολα; Γιατί;
3. Πώς αντιδρούν οι **συμμαθητές** του;
4. Πώς τον αντιμετωπίζει η Γκλόρια;
5. Πώς αντιδρά η **δασκάλα** του, η δ. Βάιολα;
6. Πώς αντιδρούν οι **γονείς** του;

B. 1. Τι συμβουλεύει η **δεύτερη δασκάλα**, η κ. Ασπρακάν, τον Μαμπλ, για να μάθει να τραγουδά; Ακολουθεί ο Μαμπλ τη συμβουλή της;

2. Τι υπόσχεται η κ. Ασπρακάν; **Πραγματοποιεί** τελικά την υπόσχεσή της; Γιατί; Ανταποκρίνονται οι πράξεις της σε αυτά που λέει;

3. Τι **χαρακτήρα** φανερώνουν τα λόγια της και οι αντιδράσεις της;

Γ. Πώς **νιώθει** ο μικρός πρωταγωνιστής μετά από όλα αυτά; Πιστεύεις ότι είναι δικαιολογημένη η αντίδρασή του;

Δ. Σου θύμισαν όσα είδες, πρόσωπα ή καταστάσεις που έχεις συναντήσει στη μέχρι τώρα σχολική σου ζωή;

Ε. Τι περιμένεις ότι θα συμβεί στο τέλος της ταινίας; (Αν έχεις δει την ταινία να μην απαντήσεις σε αυτήν την ερώτηση. Υπάρχει λόγος! ☺)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

«Ο Μικρός Πρίγκιπας και η αλεπού» (κοινό για όλες τις ομάδες)

Συζητάμε με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας μας και συμπληρώνουμε το φύλλο εργασίας.

Α. Ας χωρίσουμε την ιστορία που διαβάσαμε σε μικρότερα κομμάτια, για να συμπληρώσουμε τον παρακάτω πίνακα. Ας συμφωνήσουμε στον χωρισμό που θα προτείνουμε στους συμμαθητές μας να λάβουμε υπόψη τα παρακάτω κριτήρια:

- ποιοι συνομιλούν κάθε φορά;
- σε ποια ημέρα ή ιδιαίτερη στιγμή της συνάντησής τους αναφέρεται κάθε κομμάτι-ενότητα;

ΜΕΡΑ (1 ^η , 2 ^η , κτλ.)	ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΣΥΝΟΜΙΛΟΥΝ (π.χ. Μικρός Πρίγκιπας με)	ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (Από τη λέξη ... έως τη λέξη ...)	Αφηγούμαστε σύντομα με δικά μας λόγια ό,τι διαβάσαμε σε κάθε κομμάτι-ενότητα.

- Β. Με ποια συγκεκριμένη σημασία χρησιμοποιούμε συνήθως το ρήμα «(εξ)ημερώνω» στην καθημερινή μας ζωή; Ποιο συγκεκριμένο νόημα του δίνει η αλεπού;
- Γ. Ποια είναι τα στάδια του «ημερώματος», σύμφωνα με την αλεπού;
- Δ. Ποια είναι η προϋπόθεση για να γνωρίσει κανείς κάτι, σύμφωνα με την αλεπού;
- Ε. Τελικά, γιατί το λουλούδι που καλλιεργούσε ο μικρός πρίγκιπας στον δικό του πλανήτη ήταν μοναδικό για αυτόν;
- Στ. Παράξενο παιδί ο Μικρός Πρίγκιπας, παράξενα κι όσα διαβάσαμε. Γιατί άραγε; Τι από όσα διαβάσαμε δεν ισχύει στην καθημερινή μας ζωή, ενώ ισχύει/ουν στον κόσμο του κειμένου; Πώς εξηγείτε εσείς αυτές τις διαφορές;
- Ζ. Το απόσπασμα που διαβάσαμε θεωρείται ένας ύμνος στη φιλία. Ωστόσο, ας επιχειρήσουμε να εφαρμόσουμε τη βασική μεταφορά του στην περίπτωση ενός παλιού μας γνωστού, του Μαμπλ. Ας αναρωτηθούμε: δόθηκε στο Μαμπλ η ευκαιρία να «εξημερώσει» το σχολείο του, τις δασκάλες του, τους συμμαθητές του, την κοινότητα στην οποία ζούσε (και το αντίστροφο);

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Και τότε χτύπησε η πόρτα. Ο καθηγητής διέκοψε το μάθημα. «Ποιος να είναι, άραγε», αναρωτηθήκαμε όλοι μας. Η πόρτα άνοιξε και εμφανίστηκε μπροστά μας... ο Μικρός Πρίγκιπας...

Καλά τα κατάφερε ο Μικρός πρίγκιπας με την αλεπού και με το αγαπημένο του τριαντάφυλλο. Έτσι δεν είναι; Ας αναρωτηθούμε, όμως:

Αν ο μικρός πρίγκιπας ερχόταν στο σχολείο μας, ποιον ή ποιους ή τι θα έπρεπε να «εξημερώσει»;

Ας μη βιαστούμε να απαντήσουμε....

Πριν επιλύσουμε αυτό το πρόβλημα, έχουμε μια αποστολή να φέρουμε εις πέρας.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΑΣ

Στη διεύθυνση <http://logotexn.pbworks.com> έχουμε αποκτήσει... μια έκταση γης. Σκέφτομαι να την καλλιεργήσουμε μαζί ή, μάλλον, να με βοηθήσετε να φυτέψω τα δικά σας τριαντάφυλλα. Τα δικά σας τριαντάφυλλα είναι τα λογοτεχνικά κείμενα που θα σας αρέσουν: πρώτα από αυτά που θα σας προτείνω εγώ, στη συνέχεια αυτά που θα προτείνετε μόνοι σας.

ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΜΑΣ

Για την επόμενη εβδομάδα πρέπει να καλλιεργήσουμε τα παρακάτω τριαντάφυλλα-κείμενα:

- *ΚΝΑ Α΄ Γυμνασίου*, Καζαντζάκης Νίκος, [Η Νέα Παιδαγωγική](#),
- Καζαντζάκης Νίκος, *Αναφορά στον Γκρέκο*, τα αποσπάσματα από το ίδιο κεφάλαιο (πέμπτο) που παραλείπονται από το σχολικό ανθολόγιο (θα δοθούν φωτοτυπημένα)
- *ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου* (παλιό ανθολόγιο), Παππά, Κατίνα, [Η εκδρομή του Δημητρώ](#)

Για το μεθεπόμενο μάθημα:

- *ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου*, Ζέη, Άλκη, [Αναμνήσεις της Κωνσταντίνας από τη Γερμανία](#)
- *ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου*, Ιωάννου, Γιώργος, [Να΄σαι καλά, δάσκαλε!](#)

Επίσης, αν μας μείνει χρόνος, αξίζει να μελετήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα από τα παρακάτω κείμενα:

ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου (παλιό ανθολόγιο), Βρεττάκος, Νικηφόρος, Τα δεκατέσσερα παιδιά

ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου (παλιό ανθολόγιο), Δελμούζος, Αλέξανδρος, Πώς έγινα δάσκαλος

ΚΝΑ Β΄ Γυμνασίου (παλιό ανθολόγιο), Πρεβέρ, Ζακ, Σελίδα γραπτού

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΩΣ ΘΑ ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΤΟΥΜΕ

1. Καταρχάς, σας παρακαλώ να αποφασίσουμε μαζί για τα προαναφερθέντα κείμενα-τριαντάφυλλα. Τι λέτε; Να τα φυτέψουμε σε περίοπτη θέση στον κήπο μας ή όχι; Μήπως να τα κρύψουμε στην πίσω πλευρά του; Περιμένω τις προτάσεις του καθενός από εσάς στον ιστοχώρο του μαθήματος.

Μην πανικοβάλλεστε! Όλοι ξέρουμε πως οι δύσκολες αποστολές γίνονται ευκολότερες, όταν συνεργαζόμαστε με άλλους. Μην ξεχνάτε, λοιπόν, ότι έχετε δίπλα σας τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σας, τους συμμαθητές σας αλλά και εμένα. Θα επικοινωνούμε στον ιστοχώρο μας, αλλά και στην τάξη μας, με προτάσεις, ιδέες, επιχειρήματα, απορίες.

2. Κατά τη διάρκεια των επόμενων εβδομάδων και όσο μελετούμε τα παραπάνω κείμενα, δεν πρέπει να ξεχάσουμε και το πρόβλημα του φίλου μας: την αλεπού την «εξημέρωσε», τι πρέπει να «εξημερώσει» όμως από το σχολείο μας;

Ας μη βιαστούμε να απαντήσουμε, όμως. Ας δώσουμε στον μικρό μας φίλο και στους εαυτούς μας τη δυνατότητα να γυρίσει πίσω στον χρόνο και να δει πώς ήταν το ελληνικό σχολείο παλαιότερα, για να το συγκρίνει με τη σημερινή του εικόνα.

Παράλληλα με τη συζήτησή μας, λοιπόν, για το ποια λουλούδια θα βάλουμε στον κήπο μας, θα δούμε, αξιοποιώντας στοιχεία από όλα τα παραπάνω κείμενα, κατά πόσο:

I. το παλιό σχολείο με τις μεθόδους που εφάρμοζε μπορούσε να «εξημερώσει» τους μαθητές του. Αγαπούσαν οι μαθητές το σχολείο; Γιατί;

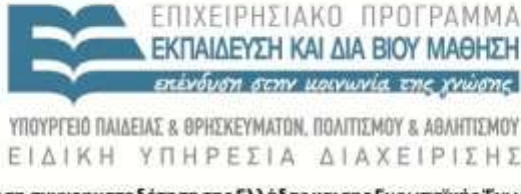
II. θα αναφέρουμε παραδείγματα δασκάλων ή μαθητών που φοιτούσαν σε καθένα από αυτά τα σχολεία, εξετάζοντας τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά του καθενός.

III. Και μια που μιλάμε συνέχεια με μεταφορές, θα συγκεντρώσουμε και θα ανθολογήσουμε τις πιο ενδιαφέρουσες μέσα σε αυτά τα κείμενα.

Τις σκέψεις της κάθε ομάδα θα τις παρουσιάζει, κατά τις δύο επόμενες εβδομάδες, στον ιστοχώρο του μαθήματος. Επειδή, όμως, πολλοί συμμαθητές μας δεν έχουν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

πρόσβαση στο διαδίκτυο (ας μην ξεχνάμε ότι πέφτουν πολλοί κεραυνοί στην περιοχή μας και τα μόντεμ καίγονται!) τις τέσσερις επόμενες ώρες κάθε ομάδα θα ετοιμάζει μια παρουσίαση (PowerPoint) για τα παραπάνω ζητήματα.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΩΝ ΣΑΣ

Κατά τις επόμενες δύο εβδομάδες θα συνεργαστείτε με τους συμμαθητές σας για την κατασκευή μιας παρουσίασης PowerPoint για κάθε κείμενο που θα μελετήσουμε. Συγκεκριμένα, επικοινωνώντας μέσω του ιστοχώρου μας, κάθε ομάδα θα κατασκευάσει ένα PowerPoint για κάθε κείμενο, ακολουθώντας την ακόλουθη δομή.

Α' ενότητα παρουσίασης (1^η διαφάνεια): τίτλος κειμένου, συγγραφέας, έτος συγγραφής του κειμένου, όνομα ομάδας, μέλη της.

Β' ενότητα παρουσίασης (2^η διαφάνεια): περίληψη του κειμένου σε δέκα το πολύ γραμμές.

Γ' ενότητα (από την 3^η διαφάνεια και για όσες χρειαστεί): το σχολείο, όπως παρουσιάζεται σε κάθε κείμενο. Ενδεικτικά εξετάζουμε (για όσα από τα παρακάτω θέματα υπάρχουν σχετικές αναφορές σε κάθε κείμενο):

Ποια είναι η φιλοσοφία και οι παιδαγωγικές μέθοδοι του σχολείου που παρουσιάζεται σε κάθε κείμενο;

Ποια είναι η σχέση δασκάλων-μαθητών, συμμαθητών μεταξύ τους, γονέων-μαθητών, μαθητών-δασκάλων;

Συγκεκριμένα παραδείγματα προσώπων-ηρώων του κειμένου που σας προκάλεσαν καλή ή κακή εντύπωση με τη συμπεριφορά τους.

Σε ποια εποχή αναφέρεται το συγκεκριμένο κείμενο; Πώς ήταν εκείνη την εποχή το σχολείο και πώς η κοινωνία γενικότερα;

Μπορούσε αυτό το σχολείο να «εξημερώσει» τους μαθητές του; Γιατί;

Θα θέλατε να φοιτήσετε σε ένα τέτοιο σχολείο; Γιατί;

Δ' Ενότητα (μία διαφάνεια): αναφέρουμε μία ή δύο μεταφορές που μας έκαναν εντύπωση (ή κάποιο άλλο σχήμα λόγου, που κρίνουμε αξιόλογο)

Ε' Ενότητα (μία διαφάνεια) προτείνουμε αν θα τοποθετήσουμε το συγκεκριμένο κείμενο στον ανθόκηπό μας και σε ποια θέση, αιτιολογώντας την απόφασή μας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αυτή είναι η ενδεικτική δομή και το περιεχόμενο που προτείνεται να έχουν οι παρουσιάσεις σας. Αν θέλετε, μπορείτε να προσθέσετε στοιχεία που θεωρείτε αναγκαία. Σε σας απομένει να αποφασίσετε πώς θα κάνετε τις παρουσιάσεις σας πληρέστερες και ελκυστικότερες. Μπορείτε να ψάξετε εικόνες από παλαιότερα σχολεία (πχ. στο διαδίκτυο), να αποφασίσετε μόνοι σας για την αισθητική της παρουσίασής σας και τον τρόπο κατανομής του υλικού σε διαφάνειες. Να θυμάστε ότι μια διαφάνεια παραφορτωμένη με λεπτομέρειες δεν είναι ευανάγνωστη. Καλό είναι να επικοινωνείτε διαρκώς με τα μέλη της ομάδας σας, ώστε να επιλύετε τυχόν προβλήματα.

ΕΙΔΙΚΕΣ... ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

Με βάση τα ενδιαφέροντά σας, εκτός από τις υπόλοιπες εργασίες που αφορούν τα κείμενα, καλό θα ήταν να αναλάβετε κάποιες πιο ειδικές αποστολές. Γι' αυτό καλό είναι να συζητήσετε και να αποφασίσετε ποιο από τα μέλη της ομάδας σας θα αναλάβει και κάποια ειδικότερη αποστολή:

- αυτός που αγαπά τις αθλητικές δραστηριότητες θα είναι η «ψυχή» της ομάδας: θα συντονίζει, θα τρέχει, όποτε χρειάζεται στη βιβλιοθήκη, θα επιλύει τις δυσλειτουργίες και τα προβλήματα της ομάδας.
- όποιος ασχολείται με τις νέες τεχνολογίες θα βοηθήσει την ομάδα σε ζητήματα κατασκευής των παρουσιάσεων, πληκτρολόγησης κειμένων κλπ.
- όποιος αγαπά τις θετικές επιστήμες, τα μαθηματικά, την αρχιτεκτονική θα συμβάλει ιδιαίτερα στη μορφή του κήπου μας, αλλά και στην αρχιτεκτονική των παρουσιάσεών μας: πώς θα χωρίσουμε τα παρτέρια, πού θα βάλουμε τι κλπ.
- όποιος έχει καλλιτεχνικές ανησυχίες και αγαπά τη μουσική και τη ζωγραφική θα δώσει μορφή και φωνή στα τριαντάφυλλα-κείμενα.
- όποιος αγαπά τη γλώσσα και τη λογοτεχνία θα βοηθήσει τους υπόλοιπους στα... φιλολογικότερα ζητήματα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ, ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ...

Ποιος είναι, όμως, πραγματικά ο καλός μας φίλος; Όσοι επιθυμούν να τον γνωρίσουν δεν έχουν παρά να διαβάσουν ολόκληρο το βιβλίο.

Εκτός του ότι είναι αναρτημένο και στο διαδίκτυο, μπορούμε να τους το δανείσουμε όσοι το έχουμε.

Νέος πανικός; Σαν να σας ακούω να φωνάζετε: «Έχουμε κι άλλα μαθήματα! Έτσι θα μας «εξημερώσετε», κύριε;». Μην ανησυχείτε ούτε γι' αυτό! Μπορείτε να χωρίσετε μεταξύ σας τις σελίδες που θα διαβάσει το κάθε μέλος της ομάδας που ενδιαφέρεται.

Πάντως, νομίζω ότι ο Μικρός Πρίγκιπας θα ήθελε να διαβάσετε όλη την ιστορία του. Έτσι, δεν εξημερώνουμε ό,τι αξίζει;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

[Τα δεκατέσσερα παιδιά] του Νικηφόρου Βρεττάκου

Να εντοπίσεις μέσα στο ποίημα στοιχεία που θα σε βοηθήσουν να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις και στη συνέχεια, να συζητήσεις για τα θέματα αυτά με τους συμμαθητές/τριες της ομάδας σου, για να συμπληρώσετε το φύλλο εργασίας της ομάδας σας.

1. Ποιο είναι το κυρίαρχο συναίσθημα της καθηγήτριας; Γιατί;
2. Ποια μέρη του ανθρώπινου σώματος αναφέρονται στο ποίημα; Γιατί;
3. Σε τι είδος σχολείου (παραδοσιακό, σύγχρονο) αναφέρεται το ποίημα; Από ποια σημεία του ποιήματος το συμπεραίνετε αυτό;
4. Ποια ιστορικά πρόσωπα αναφέρονται στο απόσπασμα; Γιατί;
5. Πώς θα χαρακτηρίζατε τη συγκεκριμένη καθηγήτρια; Γιατί;
6. Ποιον στίχο του ποιήματος θα προτεινάτε να βάλουμε (ανθολογήσουμε) στον κήπο μας;

Ατομική εργασία: να φανταστείς ότι είσαι ένα από τα δεκατέσσερα παιδιά. Τι συνέβη στο σχολείο σου μετά τις 10.20 εκείνη τη συγκεκριμένη ημέρα;

Διαδικτυακή εργασία: Να ανατρέξετε στο ιστολόγιο «Μικρός Ναυτίλος», στο οποίο παρατίθενται οι στίχοι του ποιήματος που έχουν παραλειφθεί από το απόσπασμα που σας δόθηκε. Να διαβάσετε το ποίημα και να συζητήσετε στον κήπο της ομάδας σας τι αλλάζει στο περιεχόμενο αν προστεθούν και οι στίχοι που έχουν παραλειφθεί. Μήπως θα ήθελε κάποιος από την ομάδα σας να διαπιστώσει τι θα συμβεί αν τους προσθέσουμε στο <http://www.wordle.net>.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Εφόσον ο διδάσκων κρίνει ότι ο χρόνος επαρκεί, θα μπορούσε να ζητήσει τελικά τη μελέτη ολόκληρου του βιβλίου *Ο Μικρός Πρίγκιπας*. Σε αυτήν την περίπτωση, θα είχε ενδιαφέρον να εμπλουτιστεί η συζήτηση σχετικά με τον ρόλο του σχολείου στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης των παιδιών, αν λαμβάναμε υπόψη μαζί με τους μαθητές μας την αθωότητα και αφέλεια του Μικρού Πρίγκιπα, που δεν έχει πάει σχολείο, σε αντίθεση με τον εγγράμματο ενήλικα αφηγητή του εν λόγω κειμένου, που έχει απολέσει σε μεγάλο βαθμό την αθωότητα αυτή.

Επίσης, ανάλογα με τον βαθμό εξοικείωσης του διδάσκοντα ή των μαθητών με τις Τ.Π.Ε, μπορεί να επιλεγεί ιστολόγιο αντί για Wiki ως εικονικός χώρος εκπόνησης του σεναρίου. Αυτό όμως θα στερούσε από τους μαθητές τη δυνατότητα περισσότερης διάδρασης και συμμετοχής στη δημιουργία του ιστοχώρου, την οποία προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό το Wiki σε σχέση με ένα ιστολόγιο.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ίσως θα παρατηρούσε κανείς ότι πολλές από τις εργασίες ή τις ερωτήσεις στα Φύλλα εργασίας έχουν χαρακτήρα έντονα καθοδηγητικό. Αυτό κρίθηκε αναγκαίο με δεδομένη την ηλικία των μαθητών και την έλλειψη εμπειρίας τους στη μελέτη της λογοτεχνίας, καθώς έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με το συγκεκριμένο διδακτικό αντικείμενο. Αυτή η έλλειψη εμπειρίας είναι ίσως και το κύριο πρόβλημα που θα αντιμετωπίσει όποιος προσπαθήσει να εφαρμόσει το συγκεκριμένο σενάριο κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου, όπως φάνηκε από την εφαρμογή του σε μια –αντιπροσωπευτική σε μεγάλο βαθμό– τάξη της Α΄ Γυμνασίου.

Τα παιδιά μεταβαίνοντας από μια μικρότερη βαθμίδα εκπαίδευσης σε μια μεγαλύτερη και απαιτητικότερη αντιμετωπίζουν έως τα Χριστούγεννα αρκετές δυσκολίες προσαρμογής στις νέες απαιτήσεις. Η προσπάθεια υλοποίησης ενός σεναρίου –έστω απλού στη σύλληψη και καθοδηγητικού ως προς τη φιλοσοφία του– στον βαθμό μάλιστα που υιοθετούνται μέθοδοι εργασίας με τις οποίες οι μαθητές δεν

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

είναι εξοικειωμένοι, αποτελεί αληθινή πρόκληση, ιδίως αν συνυπολογίσουμε ότι στα ιδιαίτερος στενά περιθώρια του πρώτου τριμήνου οι μαθητές πρέπει να αξιολογηθούν γραπτώς και με το παραδοσιακό διαγώνισμα, για το οποίο απαιτούνται συχνά δεξιότητες διαφορετικής στόχευσης από αυτές ενός σεναρίου. Ευελπιστούμε, ωστόσο, ότι το σενάριο αυτό θέτει εξαρχής ερωτήματα και δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ώστε οι στόχοι που τίθενται να κατακτηθούν βαθμιαία, με τη σταδιακή ωρίμανση των μαθητών και την προσαρμογή τους στο νέο τους σχολείο.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ερωτοκρίτου, Α. χ.χ. *Ο μικρός πρίγκιπας, Αντουάν ντε Σαιντ Εξυπερύ. Βιβλίο εκπαιδευτικού*. Λευκωσία: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων.

http://www.pi.ac.cy/pi/files/yap/anakoinoseis/logotexnia/G_A_O_Mikros_pringipas.pdf.

Ξανθάκου, Γ. 1998. *Η δημιουργικότητα στο σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Tomlinson, C.A. [1999] 2010. *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας: Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών*. Μτφρ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου-Φορσιέ. Αθήνα: Γρηγόρης.

Φρυδάκη, Ευ. 2003. *Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική.